

Dekor

Denisa Vasiřová

Bakalářská práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Ústav designu oděvu a obuvi

akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Denisa VASILOVÁ**
Osobní číslo: **K10101**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimedia a design – Design oděvu**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Dekor**

Zásady pro vypracování:

Výtvarné zpracování a realizace finálních návrhů, cca 5–7 modelů.

Technická a teoretická příprava projektu, sběr potřebných informací, vyhotovení práce podle zadaných parametrů.

Celou práci odevzdat na CD-ROM v elektronické podobě.

Prostudování a analýza dostupných materiálů a informací, vlastní závěry.

Rozsah práce:

Výtvarné řešení designu oděvu ve variantách, finální řešení, výběr materiálu, stříhové řešení, realizace vybraných oděvů, výtvarná dokumentace.

10 stran textu na téma teoretické části, cca 20 stran přípravné skici, fotodokumentace, všechno formát A4.

Odevzdejte v 3 stejných spisech v pevné vazbě.

Rozsah bakalářské práce: viz zásady pro vypracování
Rozsah příloh: viz zásady pro vypracování
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/umělecké dílo

Seznam odborné literatury:

1. Kybalová, Ludmila. Od "zlatých dvacátých" po Diora. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2009, 253s. ISBN 978-80-7106-142-7.
2. Máchalová, Jana, Módou posedlí, Moraviapress a.s., 2002, ISBN 80-86181-47-2
3. Máchalová, Jana. Móda 20. století. NLN-Nakladatelství Lidové noviny, 2003. 230s. ISBN 80-7106-587-0.
4. Kolesár, Zdeno. Kapitoly z dějin designu. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2004, 167s. ISBN 808686 30 34.

Vedoucí bakalářské práce: MgA. Mária Štraneková, ArtD.
Ústav designu oděvu a obuvi
Datum zadání bakalářské práce: 10. prosince 2012
Termín odevzdání bakalářské práce: 17. května 2013

Ve Zlíně dne 12. prosince 2012

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

doc. Mgr. Ivan Titor
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 9. 5. 2013

.....
DENISA VASILOVÁ *Denisa Vasilová*
.....
Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídnou k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

České art deco inak nazývané aj rondokubizmus je dekoratívny štýl, ktorý je pre Čechy veľmi významný. Uplatnil sa v úžitkovom umení, architektúre a v móde. České art deco je téma, ktorej sa v mojej bakalárskej práci venujem. Veľkou inšpiráciou je samotná móda art deca. Obdiv patrí emancipovanej žene. Nová žena, s novými právami, novým chlapčenským vzhľadom, nakrátko ostrihanými vlasmi a sukňou skrátenu nad kolená.

Kľúčové slová: emancipácia, rovná silueta, šperk, chlapčenský štýl, dekoratívnosť

ABSTRACT

Czech art deco, so called rondocubism, is decorative style, very distinguished for Czech. This style has been implemented in craftsmanship, architecture, and in fashion too. Czech art deco is the topic to which I have devoted my bachelor thesis. Great inspiration is the art deco fashion itself. Admiration belongs to the emancipated woman. Modern woman, with her own rights, modern boyish image, with short haircut and dressed up in miniskirt.

Keywords: emancipation, flat, figure, jewel, boyish style, decorativeness

Chcela by som poďakovať Mgr. Art Márii Štranekovej, Art.D, za rady, konzultácie a vedenie pri tvorbe mojej bakalárskej práci. Veľké ďakujem patrí aj pre oponenta doc. PhDr. Zdena Kolesára. Ďakujem firme PAS JABLONEC a.s. za zľavu pri nákupe sklenených korálok. A hlavne ďakujem mojej milej rodinke a Jankovi.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Denisa Vasiľová

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 ŠTÝL ART DECO	10
2 ČESKÉ ART DECO	12
2.1 ARCHITEKTÚRA V ŠTÝLE ART DECO.....	13
2.2 ČESKÉ SKLO V ŠTÝLE ART DECO.	15
2.3 ŠPERK V ŠTÝLE ART DECO	18
2.4 BIŽUTÉRIA V ŠTÝLE ART DECO.....	20
3 MÓDA ART DECA	22
3.1 COCO CHANEL	25
3.2 MÓDA V ŠTÝLE ART DECO V ČECHÁCH	27
4 SÚČASNÍ NÁVRHÁRI INŠPIROVANÍ ART DECOM	31
4.1 GUCCI	31
4.2 MARC JACOBS	32
4.3 RALPH LAURENT	33
II PRAKTICKÁ ČÁST	35
5 KOLEKCIA DEKOR	36
5.1 INŠPIRÁCIE, KOLÁŽE A KRESBY	36
5.2 OPIS JEDNOTLIVÝCH MODELOV	41
III PROJEKTOVÁ ČÁST	44
6 FOTODOKUMENTÁCIA	45
ZÁVĚR	56
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	57
SEZNAM OBRÁZKŮ	58

ÚVOD

Móda bola vždy hrou. Hra vytvárania nových vecí. Neustále sa rodia módne novinky, ktoré vyvolávajú obdiv, niekedy možno škandály a následné napodobňovanie. Keď obdivovaná silueta alebo štýl vystúpi až na vrchol svojej slávy je čas na zmenu. Odloženie tohto štýlu je len na istý čas. Inšpirácia návrhárov minulosťou je veľmi častá. Štúdium histórie je pre mňa veľmi poučné, pretože sa môžem učiť na chybách iných a to dobré si vezmem, pozmením a tým môžem vytvoriť niečo nové. Je to tak v každom odvetí a je to tak aj v móde. Preto sa v mojej bakalárskej práci venujem práve minulosti. Dáva mi to možnosť dôkladne si naštudovať a preskúmať obdobie, ktoré vo mne vyvoláva zvedavosť.

V teoretickej časti sa venujem českému art deco. České art deco je štýl, na ktorý môže byť český národ právom hrdý. V jeho duchu bola vytvorená väčšina produkcie úžitkového umenia medzivojnového Československa. Uplatnil sa v mnohých oblastiach od bytového dizajnu, cez porcelán, sklo a módu. Ja sa venujem architektúre, sklu a šperku. Po roku 1918 sa v architektúre prejavil v podobe tzv. rondokubizmu. Rondokubizmus bol pokus o vytvorenie národného štýlu nového štátu. Inšpirujem sa geometrickými tvarmi tohto obdobia.

Mojou ďalšou inšpiráciou je samotná móda art deca. V mojej bakalárskej práci sa venujem móde art deca celosvetovo. Móda na začiatku dvadsiateho storočia zostáva predovšetkým doménou Paríža. Svet silný, ktorý ovládol priemysel luxusu. Tajomstvá a poznatky boli dedené z generácie na generáciu. V roku 1918 skončila prvá svetová vojna, ktorá poznamenala celú Európu. Mužatky prevažovali nad mužmi, ktorý zomreli mladý na fronte. Vplyv na módu mala aj emancipácia. Obdobie art deca považujem za obdobie kedy si ľudia začali naplno užívať život. Svoje telá začali vystavovať slnku a tvarovať rôznymi športmi. Nové automobily, nové nakrátko ostrihané účesy a šaty skrátene po kolená. Ženy napodobňujú mužov.

Cieľom mojej práce je vytvoriť dámsku kolekciu, ktorá bude na jednej strane dekoratívna a na druhej strane musí byť čistá jednoduchej línie aby nepôsobila prezdobene ale naopak moderne.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ŠTÝL ART DECO

Vykryštalizovaný štýl, štýl art deco trval celé 20. a 30. roky. Nedá sa určiť presný bod kedy vzniklo art deco, išlo o postupné prikláňanie sa návrhárov a architektov, najprv vo Francúzsku a postupne v celom svete. Francúzske art deco malo náveznosť na ornamentálnosť secesie, rodilo sa v jej lone.

Termín art deco sa prvý krát objavil v podtitule výstavy „Les Années 25“. Táto veľká retrospektívna výstava bola usporiadaná v roku 1966 v parížskom Múzeu dekoratívnych umení. [1]

Tento názov pomenúva rozmanité dekoratívne prejavy v úžitkovom umení a architektúre dvadsiatych a tridsiatych rokoch. Art deco zasiahlo do drobného sochárstva i do maľby. Veľký význam malo v móde a luxusnej ručnej práci. Charakteristické znaky svojho štýlu čerpalo z rôznych zdrojov, od starých egyptských civilizácií, umení afrických kmeňov, surrealizmu, kubizmu, futurizmu, konštruktivismu, geometrickej abstrakcie a moderny. Art deco sa vyznačovalo hojným použitím väčšinou dodatočnej dekorácie, ktoré môžeme u nábytku vidieť v podobe dýh z exotických driev, intarzií z perleti, hadej alebo žraločej kože, bronzového kovania alebo orientálnych lakov. V architektúre môžeme vidieť na vonkajšej strane budov charakteristické tvary vejárov alebo kvetín. V interiérovom dizajne sa často používa obklad z farebného skla alebo zrkadlami. Veľký význam pre návrhárov malo objavenie hrobu egyptského faraóna Tutanchamóna. Jeho hrobku objavil archeológ Howard Carter v roku 1922. [4]

Obr. 1 Tutanchamónová pohrebná maska

Pre formovanie francúzskeho art deca prispel aj ruský Ďagilevov balet, ktorý pôsobil od roku 1910 v Paríži. Kostým pre hercov tvoril Leon Bakst a Natalia Gončarovová. Okrem baletu formovalo art deco aj jazz.

V krátkosti by som spomenula významne osobnosti tohto štýlu. Jedným z nich je parížsky nábytkár Émile-Jacques Ruhlmann, ktorý mal schopnosť uhádnuť vkus vyberavej, bohatej klientely, to čo vychádzalo z jeho dielne bolo synonymum nábytku art deco v špičkovej kvalite. Významný maliari fauvista Raoul Dufy a Sonia Delaunay sa podieľali na vzniku výrazne farebnej a rozmanitej ornamentiky textilu.

Medzinárodná výstava dekoratívneho a priemyslového umenia v Paríži roku 1925 je vyvrcholenie francúzskeho art deca. Stretli sa tu takmer všetky európske štáty. Jedným z nich je aj Rakúsko, ktoré bolo známe združením umelcov Wiener Werkstätte, ktoré viedol Josef Hoffmann. Ďalej to bolo Maďarsko s výbornými umelcami ako napríklad Lajos Kozma, Gusztáv Miklós. Maďarsko prepojilo svoje historizmy z konca 19. storočia s ľudovou ornamentikou. Trochu odlišná bola situácia v Holandsku a Nemecku, kde v opozícii proti art deco vznikalo avantgardne orientované hnutie, ktoré malo strohú estetiku geometrických útvarov, základnú farebnosť, konštrukčnú jasnosť, účelnosť, priemyslovú výrobu a finančnú dostupnosť. Na parížskej výstave získalo uznanie aj české art deco, ktoré si odnieslo mnoho ocenení. [1]

2 ČESKÉ ART DECO

Prvé znaky tohto štýlu môžeme v Čechách sledovať približne od konca prvého desaťročia 20. storočia. Naplno sa rozvinul až po roku 1918, po vyhlásení samostatného štátu.

České art deco môžeme rozdeliť do troch skupín. Prvá, nazývaná aj národný štýl, prepojila tvaroslovie českého predvojnového kubizmu v úžitkovom umení s florálnymi motívmi ľudového umenia. Táto česká verzia art deco bola úspešne prezentovaná na Medzinárodnej výstave v Paríži v roku 1925.

Druhá, ktorú tvoria diela neoklasicistické, využíva ornamentiku len zriedka. Do tohto prúdu môžeme zaradiť diela sochára Jaroslava Horejca.

Do tretej skupiny patria všetky dekoratívne umeleckoremeselné a umeleckopriemyselné výrobky so skla, keramiky a taktiež šperky a bižutéria.

České art deco využíva nenákladný, prevažne domáci materiál, no využíva perfektné spracovanie. [1]

¹ „Ve svém souhrnu jsou tato díla dokladem ctižádostivě tvořivé atmosféry mladého státu, jeho -a to nesporně úspěšné- snahy přinést něco svébytného do kulturního profilu doby.“
[1]

¹ [1] České art deco 1918-1938. Vyd. Obecný dům, 1999, 288 s. ISBN 8090250718

2.1 Architektúra v štýle art deco

Výrazných osobností tohto obdobia je mnoho, no spomenúť by som chcela osobnosti, ktoré sú pre české art deco najvýznamnejšie. Hlavnými autormi tohto štýlu sú Pavel Janák a Jozef Gočár. Majú môj veľký obdiv, sú to skutočne významné osobnosti, ktoré vyzdvihli české umenie do povedomia aj v zahraničí.

V tomto období získal Jozef Gočár veľkú štátnu zákazku, realizáciu pražskej Banky čs. légii. Na tomto projekte spolupracoval s Františkom Kyselou. Táto dokonalá spolupráca architekta a maliara-dekorátora vytvorila nádherný interiér, ktorá vo výzdobe uplatňuje oblé geometrické tvary. Architektúra tzv. Legiobanky sa natoľko dostala do obecného povedomia, že tak boli označované stavby tohto druhu ako „štýl legiobanky“. Synonymum k tomuto označeniu je aj rondokubizmus. Tieto názvy označujú prvé obdobie štýlu art deco v Čechách.

Obr. 2 Banka čs. Légii, interiér

Ako som už spomínala druhou významnou osobnosťou je Pavel Janák. Tento architekt bol hlavným teoretikom obdobia českého predvojnového kubizmu. Napísal článok Farbu priečelím pre časopis Styl, kedy realizoval vilu v Hodkovičkách. Táto vila sa stala typickým príkladom prvého obdobia českého art deco. Na priečelí použil motív plochého oblúčka, ktorý sa stal typickým prvkom ranného obdobia. Dokonca neskôr dal aj názov vývojovej etape, nazývaná rondokubizmus. [2]

Obr. 3 Vila v Hodkovičkách

Ďalšou realizáciou bola budova neobvyklá farebne i tvarovo. Krematórium v Pardubiciach so svojou sýtou farebnosťou je vzhľadom na účel stavby veľmi neobvyklé. Vychádza z prvkov drevenej ľudovej architektúry. Ďalšou jeho prácou je úprava interiéru renesančného zámku rodiny Bartoňů z Dobenína v Novom Městě nad Metují. Spolupracoval s maliarom Františkom Kyselom a inými odborníkmi. Detaily ako maľba miestnosti, koberce, tapisérie dali budove poéziu. V ktorej môžeme vidieť lásku k českej zemi a k jej histórii. Od roku 1921 pôsobil ako vedúci ateliéru architektúry na Umeleckopriemyselnej škole v Prahe.

Ďalšou významnou osobnosťou českého art deca , ktorú by som chcela spomenúť je Alois Metelák. Bol riaditeľom Štátnej odbornej školy pre priemysel sklársky v Železnom Brode. Bola založená ako prvá česká sklárska škola v Československu. Škola mala veľa úspechov, jedným z nich je aj účasť výstavy v Paríži s kolekciou humorných postavičiek, ktoré boli zhotovené zo sklenených koráliek. Ďalej získala ocenenie za kolekciu brúseného skla.

Československo si na parížskej výstave získalo celkom 59 cien, čo je po Francúzsku najväčší počet. Boli to rôzne kategórie od nábytku, cez sklo, keramiku a iné.

Skončenie parížskej výstavy bol akýsi krok vo vývoji štýlu. V tomto momente skončila snaha o vytvorenie národného štýlu. Pavel Janák aj Josef Gočár sa začali venovať otázkam funkcionalizmu. Zmena životného štýlu prichádza zároveň s novou tematikou. V hudbe sa objavuje jazz, v literatúre nájdeme obdiv k ďalekým cestám, nové technické vymoženosti, nové umelé materiály. Od tridsiatych rokov vedie internacionálny funkcionalizmus. Behom

tridsiatich rokov prestáva byť o štýl art deco záujem a postupne sa dostáva na nižšiu umeleckú úroveň s porovnaním s hlavnými výtvarnými smermi, ktoré idú iným smerom. Art deco prežíva až do rokov vojnových. [3]

Medzivojnové obdobie predstavuje jedno z najdynamickejších a najplodnejších období vývoja českej architektúry. Vzniklo tu mnoho diel, ktoré sú pre mňa veľkou inšpiráciou.

2.2 České sklo v štýle art deco.

Sklo, jedna z prvých umelých hmôt, ktoré si človek vytvoril. Ľudstvo ju pozná už niekoľko tisíc rokov, no veľmi dlho zostávalo vzácnosťou. Bolo to výrobné tajomstvo, prezradenie receptúr sa niekde trestalo dokonca smrťou. Výroba skla v Čechách bola známa už od raného stredoveku. Znalosť výroby sa dedila z generácie na generáciu.

V mojej práci sa chcem venovať hlavne sklu v štýle art deco. V povojnových rokoch bol obmedzený import vo všetkých štátoch. Pre československé sklárne to bola veľká pohroma, keďže pracovali hlavne pre export. Československo malo cez 150 hút a rafinérií skla a okolo 10 000 domácich dielní. Veľký úspech nastal po roku 1925, kríza bola prekonaná a zisk sa vyšplhal na 1 miliardu 266 miliónov. Na rozvoji sa taktiež podieľali sklárske školy so sídlom v Kamenickém Šenově, v Prahe a Boru. Sklárstvo podporoval hlavne Sklársky ústav v Hradci Králové, ktorý bol založený roku 1923. Veľký význam mala aj Umeleckoprůmyslová škola v Praze.

Významná osobnosť bol Josef Drahoňovský, pôvodcom sochár a glyptik. Viedol tu ateliér rytého skla a glyptiky. Ženský akt, poľnohospodárske práce sú témy, ktoré môžeme najčastejšie vidieť v jeho tvorbe. Inšpiroval sa historickými vzormi. Venoval sa rytiu gemm, ďalej rytiu plakiet z plochého skla, ktoré osadzoval do podstavcov z mramoru, lakovaného dreva alebo brúseného skla. [1]

Obr. 4 Josef Drahoňovský, Rozsieváč, brúsené a ryté sklo, 1925

Na pražskej škole sa sklom zaoberal taktiež ateliér profesora Vratislava Huga Brunnera a ateliér profesora Jaroslava Bendy. Významnejší bol Brunnerov ateliér, ktorý vytváral moderne pojatú vitráž s figurálnymi kompozíciami. Boli zostavené z číreho, reliéfne zdobeného plochého skla, ktoré bolo spojené olovom a v drevených rámoch osadené. Vytváral taktiež emailom maľované čaše zdobené ornamentom v „národnej“ červeno-modro-bielej farbe.

Národné špecifikum, technika typicky česká tak nazýval profesor Drahoňovský techniku rytia skla. Práve táto technika odlišovala sklo vzniknuté v okruhu pražskej Uměleckoprůmyslové školy od sklárskych škôl v Boru a Kamenickém Šenově. Škola v Kamenickém Šenově, založená v dobe Rakúsko-Uhorska bola prvá sklárska škola v monarchii. Vplyv Viedne sa prejavoval v rytom skle a vo výraznom zameraní na maľované sklo.

Ďalšou významnou školou bola sklárska škola v Železnom Brodě. Založená bola v roku 1920, riaditeľom bol architekt Alois Metelák. Pre školu bola charakteristická tlmená farebnosť skloviny, je to Meteláková inšpirácia z ciest po Skandinávii. Spolupracoval s profesorom Zdeňkom Junom, ktorý vytváral dekorácie k jeho návrhom tvarov. [1]

Jednou z osobností významných pre české sklo je Ludwig Moser, ktorý si získal povest' najprestížnejšieho výrobcu kryštálu v Rakúsko-Uhorskej monarchii. Začínal tým, že si otvoril vlastný obchod a ryteckú dielňu v centre Karlových Varov. V roku 1893 otvoril svoju vlastnú sklársku huť, ktorá funguje dodnes. Neskôr v roku 1922 je skláreň najväčším vý-

robcom luxusného nápojového a dekoratívneho skla v Československu. Vyrába taktiež ekologicky čistý bezolovnatý kryštál, vyniká taktiež jedinečným farbením, vynikajúcim dizajnom od najprestížnejších výtvarníkov a v dokonalom ručnom spracovaní všetkých kryštálových výrobkov. V súčasnosti je skláreň akciovou spoločnosťou s výhradne českým kapitálom a má približne 320 zamestnancov. [9]

Obr. 5 Moser, likérová súprava, cca 1930

Obr. 6,7, Moser, súčasnosť, Nápojový súbor Paula 7000 a pohár na whisky

Ďalšou významnou firmou v období art deca je firma Curt Schlewogt, ktorá vynikala výrobou skla napodobňujúceho drahé kamene. Spočiatku čerpala inšpirácie od Reného Laliquea, vznikli tak dózy zdobené kvetmi a drobná plastika, navrhnuté Františkom Pazourkem. Pre tridsiate roky je známa rada toaletných garnitúr a sklenené kamene inak nazývané

jade pre bižutériu. Artur Pleva, žiak Josefa Drahoňovského vytvoril pre Schlewogt veľmi zaujímavú kolekciu dutého skla zo zeleného jade.

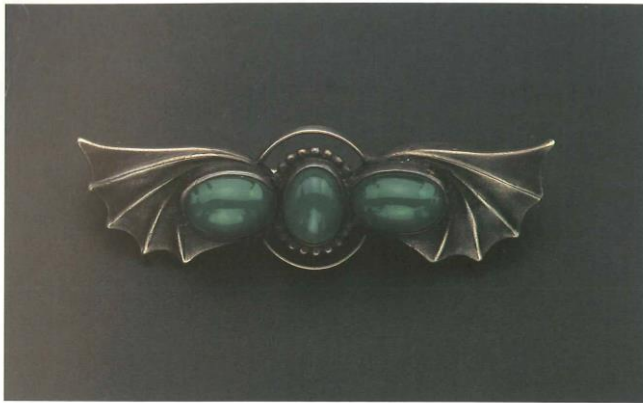
Obr. 8 Artur Pleva, návrh pre firmu Schlewogt, 1934

2.3 Šperk v štýle art deco

Šperk v art decu sa snažil priblížiť k najširšej verejnosti. Používal len v malej miere drahé materiály a zbavil sa bohatej formy secesnej a tým prispôbil k celodennému noseniu. V dvadsiatych rokoch zabezpečovalo predaj drobných šperkov družstvo Artěl a rada zlatníckych firiem.

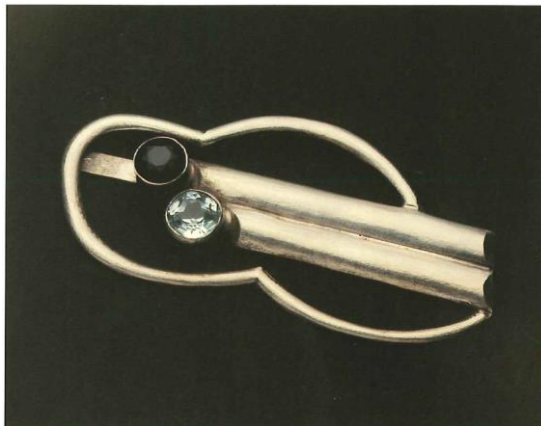
V móde boli kamene české granáty a módnym prvkom boli gemy. Gemy zobrazovali ženské postavy doplnené motívmi českej krajiny. Boli montované do zlatého rámu a upravené ako záves. Tejto technike sa venovalo mnoho výtvarníkov ako napríklad Josef Drahoňovský, Ladislav Přenosil, Bohumil Véle a ďalší.

Medzi najobľúbenejší patril šperk striebornej farby. Strieborné šperky navrhol aj architekt Rudolf Stockar, ktorý mal v obľube aj ďalšie kamene ako tyrkys a karneol. Využíval charakteristické vlastnosti striebra, oxidáciu, ktorú niekedy vytváral umelo. Toto tmavé striebro nádherne kontrastovalo s inými materiálmi, perleťou alebo s kameňmi. [1]

Obr. 9 Rudolf Stockar, brošňa, návrh pre Artěl

V tomto období sa šperkom často zaoberali ženy. Jednou z nich bola Valeria Myslivečková-Hachlová, ktorá svoje návrhy sama realizovala. Zliatinu bielych kovov tepala a často osadzovala kameňmi. Využívala geometrické tvary.

Obr. 10 Valerie Hachlová- Myslivečková, spona opasku na šaty,

Významnú rolu v povojnovom období zohrala aj Státna odborná škola šperkařská v Turnově. Škola sa venovala brúseniu a rytíu drahokamov, zlatníctvu a klenotníctvu. Všetky šperky z tejto školy sa vyznačujú dokonalou remeselnou úrovňou.

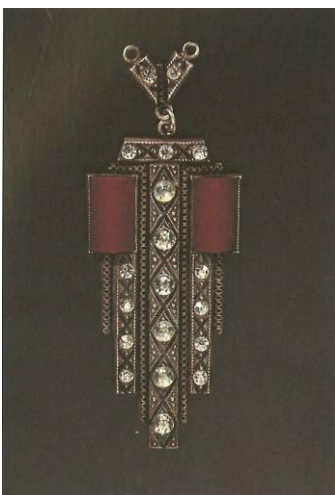

Obr. 11, 12 Štátna odborná škola šperkárská Turnov, prívesky

Šperky z obdobia art deca sú svojim tvarom a farbou skutočne nádherné. Niektoré z nich sú pre mňa priam nadčasové. Vedela by som si predstaviť ich nosiť aj v dnešnej dobe. Inšpiráciu art decom vidím aj v dnešných šperkoch a hlavne v bižutérii.

2.4 Bižutéria v štýle art deco

Bižutéria v období art deca mala veľký význam. Mala za úlohu dopĺňať módnú rovnú siluetu šiat, ktorá bola pre toto obdobie typická. To, čo bolo odobraté v odevе, bolo pridané v podobe náhrdelníkov, náramkov, brošní a iných ozdôb. V povojnovom období ľudia túžili po luxuse, farebnosti, a dekoratívности a zároveň po funkčnosti.

Obr. 13 Prívesok, Jablonecko, 1920

Tradícia českej výroby bižutérie začína od prvej polovici 19. storočia. V tom čase sa v oblasti Jizerských hôr rozvinula podomácka výroba imitácií vzácnych drahokamov.

V dvadsiatych rokoch sa okrem sklenených kameňov začali vyrábať kamene syntetické. Boli na nerozoznanie. Český výrobcovia získali na ne niekoľko patentov. Často sa používala kombinácia bieleho a žltého kovu, cizelovanie, filigrán a rôzne druhy osadzovania kameňov. Dielni bolo mnoho napríklad z okolia Turnova, Železného Brodu, Jablonce a Tanvaldu, ktoré sa venovali výrobe brošní, náhrdelníkov, klipsní, sponám a diadémov. Výrobe šperkov sa venovalo v školách v Turnově a Jablonci nad Nisou. Škola v Jablonci nad Nisou sa venovala bižutérii ale aj spracovaniu kryštálového skla. Okrem náročnej bižutérii sa vyrábali taktiež lacné predmety, často z umelých hmôt, ktoré zdobili aj detské oblečenie.

Ďalším odvetím je práca so sklárskych perál a korálikov, z ktorých sa vyrábali módne doplnky, ako napríklad kabelky typu „psaníčko“. [1]

Veľké množstvo perlových náhrdelníkov a náramkov malo zastrieť „nahotu“, ktorá bola spôsobená aktuálnou módou. Šaty s veľkým výstrihom na chrbte a niekedy aj vpredu odhaľovalo až priveľa v porovnaní z predchádzajúcim obdobím.

3 MÓDA ART DECO

Štýl art deco sa vyznačuje veľkým časovým rozpätím, trval celé dvadsiate a tridsiate roky. V móde to znamenalo, že sa počas tohto obdobia móda stále vyvíjala. Móda dvadsiatych a tridsiatich rokov je mierne odlišná. V mojej práci sa venujem hlavne obdobiu dvadsiatych rokov. A práve móda tohto obdobia ma inšpirovala k vytvoreniu mojej dekoratívnej kolekcie.

„Zlatá dvacátá léta – to byl charleston a džez, bubikopf a červené rty, volná láska a cigarety, kontrola porodnosti a krátké sukne a na konci velká deprese. Alespoň tak jsou uložena v kolektivní paměti. V skutečnosti trvala „années folles“ (bláznivá léta) jen sotva pět let, od roku 1924 do roku 1929. Ale v té době se zato žilo dvojnásobně.“²

Veľkú úlohu v móde po prvej svetovej vojne zohrala emancipácia. Ženy získavajú volebné právo a právo na vzdelanie. Ženy sa začínajú vzdelávať. Mení sa aj ideál rodiny. Mat' viac detí sa považuje za nmoderné, čo bolo predtým úplne naopak. Hlavnou úlohou ženy bolo byť žienka domáca, vzorná matka a manželka. Ženy sa počas vojny naučili samostatnosti. Chodia do práce a peniaze ktoré zarobia investujú do svojho vzhľadu. Jedným z dôvodov je, že počet žien prevládala nad mužmi. Druhý dôvod je ten, že po čase vojny a ťažkej práci si ľudia začínajú užívať život naplno. Kult mladého veku vznikol práve v dvadsiatych rokoch. Tanec, šport a diéty patrili k novému životnému štýlu. Za týchto okolností vzniká nová móda tzv. „chlapčenský vzhľad“. Vzniká nová žena, žena štíhla s krátkymi vlasmi, sukňou skrátenu pod kolená a cigareta držaná v dlhej špičke. Fajčenie je ďalšia z vecí, ktoré ženy prevzali od mužov. Muži na to reagovali negatívne.

Dĺžka sukne sa vyvíjala postupne. Na začiatku dvadsiatych rokov bola taká ako počas vojny, aby sa ženám lepšie pracovalo, no neskôr sa predĺžila, nie síce po zem, ale k členkom,

[2] SEELING, Charlotte. Století módy 1900-1999. 1.vyd. Praha: Slovart, 2000, 655s. ISBN 8072092472

aby ženy pôsobili ako dámy. Netrvalo dlho a sukňa sa znovu skrátila po lýtka a začal sa nosiť puzdrový odev. Horný odev padal cez hlboko posadený pás, ktorý bol previazaný stuhou.

³ „Roku 1925 zakrýval lem sotva ešte koleno a o dva roky později ho po prvé úplně odkryl. Tak se zrodila silueta, kterou spojujeme s 20. léty: jednoduchá košilka, již drží dvě špagetová ramínka – a v ní vězela flapper-girl, sladká žabka.“ [2]

Obr. 14,15 Flapper šaty

³ [2] SEELING, Charlotte. Století módy 1900-1999. 1.vyd. Praha: Slovart, 2000, 655s. ISBN 8072092472

Pomocou spodného prádla si ženy sťahovali a splošťovali poprsie aby mali chlapčenskú postavu, ktorá bola potrebná pre krátky flapper-úbor.

Aby si ženy udržali štíhlu postavu potrebovali športovať a k tomu potrebovali odev, ktorý im ten pohyb umožní. Športová móda je súčasť reformy odievania v 20. storočí.

Tenistka Suzanne Lenglenová ovplyvnila športovú módu počas svojho účinkovania na wimbledonskom finále, kde odložila korzet i spodničku, zavedenú blúzu, kravatu a dlhú sukňu. Nahradila ju úborom, ktorý pre ňu navrhol Jean Patou. Práve ona začala nosiť šatku okolo hlavy namiesto klobúku. Lenglenová, celebrita určujúca módu, ovplyvnila mnoho návrhárov. [7]

Obr. 16 Tenisové šaty pre Suzanne Lenglenová

Ďalšou osobnosťou, ktorá mala vplyv na športovú módu bola Coco Chanel. Práve ona zaviedla módu opálenej pleti. Ženy tak začali chodiť na pláž, opaľovali sa a k tomu potrebovali vhodné plavky, ktoré odhalia väčšiu časť tela. A tak firma Jantzen v roku 1920 ušila prvé plavky v celku, pletené rebrovým vzorom. [2]

Vplyv na charaktere odevu má okrem iného aj umelci, výtvarné umenie a dizajn. Niektorý z nich aj vytvárajú odevy, alebo spolupracujú s módnymi návrhármi s maľbou na látky alebo navrhovaním vzorov. Významný vplyv mali podnety art deco, prechodný styl medzi dekoratívnou secesiou a funkcionalizmom. Art deco zasiahlo do úžitkového umenia, architektúry, nábytku, módy a módnych doplnkov. Umelci reagujú na významné kultúrnohistorické udalosti, ako napríklad archeologické nálezy v Egypte, hlavne skalný hrob faraóna Tutanchamona, ktorý bol odkrytý v roku 1922. Módnymi sa tak stali egyptské dekoratívne

prvky. Používali sa motívy slnečného kotúča, geometrická ornamentika, zlato a jednoduchá línia ženského oblečenia. [3]

Čo sa týka večerných šiat, tak tie mali rovnakú dĺžku ako denné šaty, teda krátke. Šili sa z priesvitných materiálov, kde bolo potrebné telo zahaliť sa našívali rôzne koráliky. K tomu sa nosili svetlé pančuchy. Šaty to boli skutočne vyzývavé, vpredu aj vzadu siahali výstrih takmer do pásu. Keďže boli šaty z tak tenkého materiálu, nosil sa teplý kabát, ktorý chránil pred chladom. Kabát má dlhé klopi alebo šalový límec. Často sa zapína na veľký gombík alebo sa nosí len s opaskom alebo sponou. Niektoré druhy kabátov alebo sák sa obliekajú cez šaty ako variant kostýmu, to umožňuje striedať to z rôznym oblečením. Saká sa nosia buď k sukni alebo k nohaviciam.

Kto nechcel byť "flapper-girl" dával i v 20. rokoch prednosť dlhším a tvarujúcim šatám. Jeanne Lanvinová sa prispôsobila svojej couture klientele. Jej róby mali priliehavý horný diel, hlboko posadený pás, zvonovú sukňu po lítku a bohato zdobené.

Myslím, že v tej dobe celkový dojem vytvárali práve doplnky, kde menej záležalo na hodnote ako na výraze. Čím dlhšia cigaretová špička tým lepšie. Čím väčší počet perál na krku tým lepšie. Novinkou boli cigaretové puzdra a pudrenka v rovnakom prevedení. Boli ploché a zdobené geometrickými vzormi. Nesmeli chýbať vejáre z farebných pštrosích pier.

Obuv bola prispôbena tancu, neboli veľmi vykrojené aby sa pri tanci nevyzúvali a mali veľkú sponu, polovysoký opäťok.

Krachom na burze 24.10.1929 sa skončila éra krásnych búrlivých rokov. Peniaze stratili hodnotu, chudobný sa stali ešte chudobnejšími a mnoho bohatých behom noci stratili svoj majetok. [2]

3.1 Coco Chanel

V mojej práci považujem za dôležité venovať jednu podkapitolu práve Coco Chanel. Je to preto, lebo práve ona je pre 20. roky tak typická a významná. V tomto období tvorili aj iní známi návrhári ale oni si držali svoj štýl, svoju siluetu, napríklad štíhly pás. Poiret vymyslel odev ktorý bolo možné si jednoducho obliecť bez pomoci komornej. Ale Coco ho priviedla skutočne do praxe. Po vojne zaviedla používanie žerzejového úpletu, ktorý sa pred tým nosil len na pánske prádlo.

Jej cieľ bolo vyslobodiť ženy od závislosti na mužovi a nepriateľa treba milovať, preto sa snažila vkĺznuť do jeho kože aby nad nim zvíťazila. Mužov mala rada a to bolo vidieť na jej šatníku.

„Nikdy si neberte muža, ktorý má penženku jen na drobné!“ - Coco Chanel

Obr. 17 Coco Chanel, portrét

Coco Chanel, rodená Gabrielle Bonheur Chanelová sa narodila roku 1883 vo francúzskom Saumuru do chudobnej rodiny. Neskôr ju otec zanesol do sirotinca, kde strávila celé detstvo. Coco mala mnoho vplyvných milencov, jedným z nich je aj Etienne Balsan, ktorý jej pred prvou svetovou vojnou pomohol otvoriť jej prvý obchod. Balsan ju predstavil anglickému magnátovi Boyi Capelovi. Coco sa do neho zamilovala a on jej zafinancoval obchod s klobúkmi. Vytvorila jednoduchú ale modernú prikrývku hlavy. Coco vedela ako zaujať. Raz si obliekla pánsky sveter, vzbudila tak obdiv a hneď začala predávať pánske svetre vo svojom obchode. Inšpiráciu čerpala v mužoch, v pracovnom oblečení. Nosila pásikavé tričko, vymyslela tmavomodro bielu kombináciu. Obchod sa po vypuknutí vojny zavrel ale od roku 1919 si otvorila v Paríži módný salón. Tam predávala denné oblečenie tvorené pohodlnými kardiganovými kostýmami s našitými vreckami a plisované sukne. Coco vymyslela “ malé čierne“, ktoré využívame dodnes. Vymyslela opaľovanie, používala lodič-

kové výstřihy, holý chrbát, svetre a perly, mnoho perál, krátke námornícke kabáty, bižutériu, kabelky z retiazkou. Poľská klaviristka Misia Sertová, kamarátka Coco, ju zoznámila s Picassom, Cocteaom, Ďagilevom. Pre Ďagileva navrhovala kostýmy k baletu. Coco mala mnoho vplyvných milencov, napríklad Paul Iribe, ruský veľkvojvoda Dmitrij a vojvoda z Westminsteru.

Roku 1921 uviedla na trh svoj prvý parfum Chanel N°5. Keď vypukla druhá svetová vojna, v roku 1939, musela salón Chanel zatvoriť. Coco sa stala milenkou nemeckého dôstojníka, kvôli čomu ju Francúzi odsúdili a vyhнали do exilu. Salón sa znovu otvoril roku 1954 na rue Cambon. [8]

3.2 Móda v štýle art deco v Čechách

Po vzniku samostatného československého štátu to bolo práve art deco ktoré nás sprevádzalo. Základ pre rozvoj módnjej tvorby boli spoločenstvá krajčírov a taktiež rada výrobných družstiev ako napríklad Módny klub, Haris, Krajčírska tržnica v Plzni alebo Kroj v Brne. Jedným zo združení bolo Pražská Moda, ktoré malo za cieľ navrhovať a publikovať pôvodnú pražskú módu, vychovávať výrobcov a aj spotrebiteľov aby mali zmysel pre kvalitu a vkus. Tento spolok bol založený roku 1922.

Medzi významné salóny 20. a 30. rokov patrí Modelový dom Arnoštky Roubíčkové v paláci Koruna. Ešte pred vojnou chodila Roubíčková do Paríža pre informácie o trendoch a pre látky. Zamestnávala svoje dve dcéry, jednu ako účtovníčku a druhá robila návrhy a riešila odevy. Roubíčková písala módne rubriky a kreslila návrhy do časopisu Elegantní Praha.

Obr. 18, 19 Modelový dům Arnoštka Roubíčková, letné a večerné šaty, 1924

Všetky módné salóny sa od polovice 20. rokov snažili napodobniť Francúzku módu. Jednou z návrhárok, ktorá bola ovplyvnená Francúzskom bola Hana Podolská. Jej modelový dom, palác v Lucerne, sa časom písal ako Maison Podolská a okrem toho aj názvy modelov boli po francúzsky. Účasť na parížskych módných prehlídkach si len málo kto mohol dovoliť, no Podolská spolu s kresliarkou Hedvikou Vlkovou tam chodili často.

Obr. 20 Šaty, Hana Podolská

Vlková jej priamo na prehliadke kresbou zachytávala modely, ktoré sa Podolskej páčili. Podolská síce nekreslila a ani nenavrhovala, no aj tak mala úspechy v Berlíne a aj Štokholme. A nielen to, spolupracovala dokonca aj s filmovými tvorcami. Podolskú môžeme označovať za najznámejšiu autoritu českej módnjej tvorby v Čechách v období 20. a 30. rokov.

Móda sa šírila hlavne prostredníctvom módných časopisov. Móda a vkus bol prvý pôvodne český módný časopis tej doby. Bol vydávaný od roku 1919 Olgou Fastrovou. Obsahoval kresby autoriek hlavne absolventiek pražskej Umeleckoprumyslovej školy. Móde sa venovali taktiež časopisy ako *Elegantní Praha*, *Salon*, *Gentleman*, *Eva*, *Měsíc* a *Český svět*. Do týchto časopisov prispievali svojou módnou kresbou autorky ako Ada Roubíčková, Pavla Pitchová, Hedvika Vlková, Zdeňka Fuchsová a ďalší.

Módu prezentovala aj módna fotografia, v ktorej vynikal napríklad František Drtikol, ktorý spájal módu s portrétnou charakteristikou osobnosti. Známa bola taktiež "Madame d'Ora" vlastným menom Dora Callmus, ktorá mala v tomto čase atelier portrétnej fotografie v Karlových Varoch. Neskôr sa presťahovala do Paríža.

Na začiatku 20. rokov sa v Prahe móda začala prezentovať formou módných prehliadok. Na čele stála Hana Podolská, ktorú nasledovali takmer všetky odevné firmy. Návrhári a majitelia firiem chodili často do Paríža na módné prehliadky, kde načerpávali nové inšpirácie pre svoje kolekcie. Termín art deco, ktoré označuje štýl 20. a 30. rokov prišiel až neskôr, dovtedy bol tento štýl označovaný aj ako "dekoratívny". Dekoratívnosť sa uplatnila v použiteľných materiáloch, vo výzdobe alebo v strihu. Využívali sa rôzne luxusné materiály ako hodvábné krepy, tafty, tyl, satény, látky so zlatým potiskom a ako novinka kovom pretkávané zamaty. Typické bolo zdobenie látky výšivkou, sklenenými korálikmi, štrasmi a perím. Výšivky mali rôzny ornament napríklad rastlinný, ľudový, geometrický i orientálny.

Strih šiat bol v prvej polovici 20. rokov voľný, cez boky prepásaný. Väčšinou bol bez rukávov a mal hlboké prieramky. Neskôr sa šaty zúžili do puzdrového tvaru. V porovnaní z módou z Paríža, do Čiech prišlo skrátenie šiat až neskôr a to v roku 1925. Vznikli tak typické večerné krátke šaty nazývané charlestonky, podľa tanca ktorý sa v tú dobu tanco-

val. Neskôr sa sukňa rozšírila o sklady, vloženými dielami či naberaním. Koncom desaťročia sa sukňa s cípmi stala hlavným rysom dekoratívneho štýlu.

Nosili sa kožuchy, dlhé či krátke kabáty. Často kombinácia krátkej kožušiny s dlhou. Dvadsať rokov priniesli mnoho nových odevných kúskov ako pletený pulóver, pletenú vestu, tričko, skladanú sukňu, nohavicovú sukňu a nohavice. [1]

4 SÚČASNÍ NÁVRHÁRI INŠPIROVANÍ ART DECOM

Módny tvorcovia sa touto krásnou témou často inšpirujú. Je mnoho takých dizajnérov a značiek, no ja som si vybrala troch veľmi významných, ktorých by som chcela spomenúť. Značka Gucci, Marc Jacobs, Ralph Laurent, tri známe mená. Vybrala som si ich preto, lebo kolekcie ktoré vytvorili sú tak odlišné a pri tom inšpirácia je podobná až rovnaká.

4.1 Gucci

Začala by som značkou Gucci, ktorá pre mňa predstavuje neskutočný luxus. Tento rodinný podnik založil Guccio Gucci v roku 1921 vo Florencii. Spočiatku to bol butik s koženými kuframi a doplnkami, no postupne sa sortiment rozširoval. V roku 1947 vznikla kabelka s bambusovým držadlom, čo je považované za symbol značky Gucci. Po smrti Guccio Gucci vedie podnik jeho syn Aldo Gucci, ktorý otvára ďalšie butiky v Paríži, Londýne a New Yorku. V päťdesiatych rokoch uvádza mokasíny, ktoré sú typické pre firmu. V šesťdesiatych rokoch zavádza logo GG a taktiež slávnú zeleno-červeno-zelenú tkaninu Gucci. V roku 1982 sa rodinný podnik stáva akciovou spoločnosťou, ale pre dedičské spory bola polovica spoločnosti predaná investičnej korporácii z Bahrajnu. V deväťdesiatych rokoch sa kreatívnym riaditeľom stáva mladý módný návrhár Tom Ford, ktorý zvýšil obrat o desať násobok, podarilo sa mu to vďaka príťažlivým modelom a veľkej reklamnej kampani. V roku 2001 uzatvára dohodu o spojení Gucci Group, LVMH Moët Hennessy Louis Vuitton a Pinault-Printemps-Redoute. Kупuje módné značky ako Di Modolo, Balenciaga či Bottega Veneta. Tom Ford opúšťa firmu roku 2004 a na jeho miesto nastupuje módna návrhárka Frida Giannini a Alesandra Facchinetti.

Ďalej by som chcela opísať kolekciu značky Gucci, ktorej kreatívna riaditeľka Gucci Frida Giannini túto ready-to-wear kolekciu predviedla na milánskom Fashion Weeku 2012. V tom čase oslávila značka svoje 90. narodeniny. A kolekcia je skutočne nádherná. Pre mňa je veľkou inšpiráciou. Dýcha luxusom, ktorý je pre art deco tak význačný. Kolekcia je nositeľná a stále aktuálna. Pre mňa je zaujímavá decentne skombinovanými farbami. Je tu použitá hlavne smaragdovo-zelená, čierna a biela, a dopĺňuje to zlato-bronzovou a zlatou farbou. Návrhárka Frida Giannini zvolila voľnejšie strihy, kde krátke bundy a saká prekrývajú vysoké pásy nohavíc. Nohavice majú predné sklady a výrazné široké pruhy po stranách. Vplyv art deco je vidieť na zníženom páse šiat a sukní. Vzor je geometrický tvorený

z pruhov, no taktiež tu používa zvieracie vzory. Výrazným prvkom sú našívané strapce do už spomínaných vzorov. Jednou z inšpirácií návrhárky boli newyorské mrakodrapy. Hlavným reprezentantom tohto štýlu je mrakodrap Empire State Building v New Yorku.

Obr. 21 Gucci 2012

4.2 Marc Jacobs

Narodil sa v roku 1963 v New Yorku, v roku 1984 absolvoval Parsons School of Design.

V roku 1997 bol Jacobs menovaný za kreatívneho riaditeľa značky Luis Vuiton, kde tvoril ready-to-wear oblečenie. Spolupracoval s mnohými populárnymi umelcami, vrátane Stephenha Sprouse, Richard Prince alebo Kanye West. Aktuálne má viac než 200 maloobchodných predajní v 80 krajinách. Jeho značka Marc Jacobs zahrňuje The Marc Jacobs Collection, Marc by Marc Jacobs, Little Marc a Children's Line. Inšpirácie často čerpá z ulice, preniesol módu obyčajných ľudí na prehliadkové móla. Autor, ktorého taktiež ovplyvnil štýl art deco v jednej z jeho kolekcií.

Kolekcia je výrazná použitím rôznych priesvitných igelitov vo forme sukni, ktoré siahajú tesne pod koleno. Pôsobia veľmi moderne, sú aranžované akoby do uzla. Ďalej používa šaty rovného strihu s veľkým výstrihom v tvare V. Šaty majú objemné sukne, tvorené záhybmi.

Môžeme vidieť bundy voľného strihu alebo polokošeľe z hrubšieho úpletového materiálu. Kolekcia je rôznorodá použitím materiálov od lesklých strieborných strapcových šiat, cez igelitové sukne, športové bundy po luxusné kabáty z prírodných materiálov. Celkový do-

jem je dotvorený doplnkami, ktoré sú typické pre dvadsiate roky. Úzke klobúčiky sa striedajú zo šatkou zaviazanou okolo hlavy. Výrazným prvkom sú taktiež kovbojské plastové topánky. Farebnosť kolekcie sa nesie vo farbách biela, čierna, šedá, tmavozelená, pastelová modrozelená, žltá a hnedá.

Obr. 22 Marc Jacobs 2012

4.3 Ralph Laurent

Vynálezca polokošeľa, narodil sa v newyorskom Bronxe v roku 1939. Nemal vzdelanie v obore ale mal talent na módu a marketing, vďaka čomu vystaval značku Polo Ralph Laurent, značku známu po celom svete.

Prvé výrobky sú v roku 1967 široké kravaty a pánske oblečenie spájajúce americký vkus a európske detaily. Neskôr prvá dámska kolekcia, kde pánska košeľa pre ženy je základ kolekcie. Legendárna polokošeľa z pike, ktorá je dnes súčasťou každého šatníka sa objavila na trhu v roku 1972.

⁴ „Kostýmní výpravou pro film *Velký Gatsby* z roku 1974 odstartovala značka Polo Ralph Lauren svými hedvábnými obleky a pulovery trend vycházející ze stylu 20. let 20. Století.“

⁴ JONAS, Sylvia. *Móda v proměnách času: lexikon : značky, návrháři, oblečení*. 1. vyd. Čestlice: Rebo, 2008, 295 s. ISBN 978-80-7234-857-2.

V 80. letech se na trh uvádějí doplňky a parfemy a také bytové zařízení. Úspěšně také v sportovních a džínových liniích.

Kolekce Spring 2012 se vyznačuje hlavně svojí barevností. Je to škála jemných pudrových barev, hlavně světlá růžová, světlá zelená, béžová modrá, přírodní bílá a použité jsou v malém množství i vzory květů. V kolekci je viditelná inspirace 20. a 30. lety.

Z 20. let jsou použity typické šaty flappers, krátké rovné šaty na tenké ramínka, které zdobí na dolní části štrapačky. Také můžeme vidět rovné šaty na ramínka, které mají na sukni vsazené cípy. Tyto šaty jsou tenkého hodvábu. Na některých z těchto šatů je přes ramena přehodeno kožuškové bolero. Dále se v kolekci objevuje inspirace 30. lety, která je viditelná na dlouhých šikmo střihaných večerních šatech. Mají štíhlý pas, velký výstřih a jsou zvláště z saténu. Šaty střídají nohavicové kostýmy, pozostávající z košile, kravat, vest, saka a dlouhých či krátkých nohavic. Jako doplňky jsou použity malé kloboučky.

Obr. 23,24 Ralph Lauren, Spring 2012

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 KOLEKCIA DEKOR

Kolekcia inšpirovaná art decom, art decom v českej architektúre, skle a art decom v móde, móda 20. rokov. Zlaté dvadsiate, toto obdobie má určitý vývoj, vyvíjala sa či už dĺžka sukni, tvar alebo použité materiály, tak aj moja kolekcia prešla vývojom. Vývojom, v ktorom som riešila obdobie tak dávne no zároveň som chcela kolekciu priblížiť dnešnej modernej žene, dnešnému životnému štýlu.

Jednoduchosť a zároveň luxus, to je jedna z vecí, ktorú som chcela poskytnúť dnešnej žene a tým som prispôsobila aj materiál. Čerpala som z tohto obdobia, ale chcela som vložiť aj niečo svoje, niečo zo mňa a tak som použila techniku, ktorú som kedysi skúšala. Keďže bižutéria bola v 20. rokoch tak významná, preniesla som ju do odevu ako jeho súčasť. Brúsené sklenené korálky sú prišívané do látky a tým tvoria záhyby. Záhyby, ktoré umožňujú voľnosť, pohyb alebo v tesnej forme krásne dekorujú postavu.

Kolekcia sa skladá z troch dvojíc. Prvá dvojica sú modely inšpirované začiatkom dvadsiatych rokov, kedy dĺžka sukni bola dlhá. Oba modely majú dlhú sukňu posadenú na bokoch a top voľného rovného strihu.

Druhá dvojica je ovplyvnená architektúrou, ktorá sa vyznačovala striedaním oblých a hranatých geometrických tvarov. Objem stavby je umiestnený vo výrazných ramenách.

Tretia dvojica je zameraná na pohodlie a zároveň krásu ženy, počas ulietaných dní sú najvhodnejšie nohavice, pohodlné no zároveň elegantné. Doplnené sú košeľou ktorá je zdobená korálkami, ktoré plnia funkciu šperku.

5.1 Inšpirácie, koláže a kresby

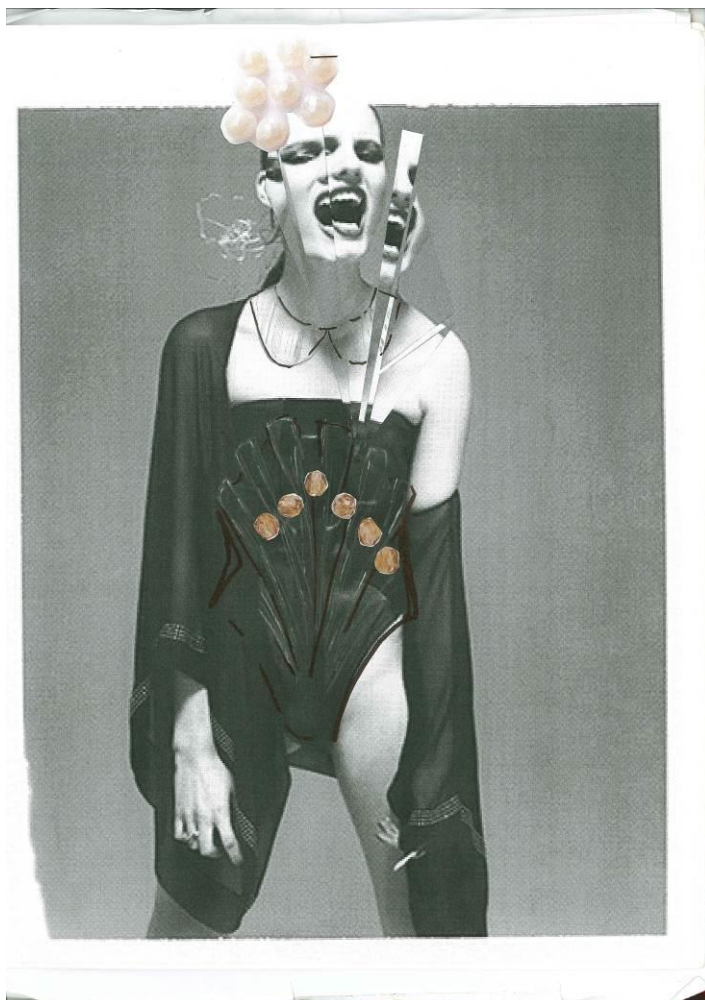
Na začiatku tvorby stojí inšpirácia. Inšpirácia je všade okolo nás, môžeme ju nájsť v prírode, v politike, v umení, v počasí, v sebe samom, vlastne inšpirácia je nekonečná. Je dôležité aby sme si to čo nás inšpiruje pospájali, dali na papier, vytvorili si svoju inšpiračnú dosku vo svojom skicári. Ďalej treba premýšľať nad náladou kolekcie. To všetko nás núti začať kresliť prvé návrhy, prvé skice, kde si v rýchlosti nahodíme prvé nápady.

A tak sa začne dlhý, a tak krásny proces tvorby vlastnej kolekcie.

Preto prikladám aj pár svojich inšpirácii, koláži a skíc.

Obr. 25,26 Koláže

Obr. 27 Inšpirácie

Obr. 28 Kresby

Obr. 29 Kresby

5.2 Opis jednotlivých modelov

Prvý model je dlhá sukňa nesená na bokoch, kde je pomocou korálok riasená. Malé koráliky sú všívané medzi látku a vytvárajú záhyby, sú v troch radoch. Látka je bavlnený voál s metalickým vláknom, je výrazná, lesklá, so striebornými a béžovými pásikmi a kontrastuje s čiernymi sklenenými korálikmi. Vrchná časť modelu sa skladá z dvoch častí, sú to dva tielka rovného strihu. Spodné tielko má väčší okrúhly výstrih, hrubé ramienka a vrchné tielko má ešte väčší výstrih v tvare V a hrubé ramienka. Tielka sú z tenkého priesvitného hodvábu.

Obr. 30 Prvý model

Obr. 31 Druhý model

Druhý model je dlhá sukňa nesená na bokoch, kde sú všité veľké čierne korále. Látka je biela zo vzorom, ktorý je typický práve pre obdobie dvadsiatych rokov. K sukni je úpletové tričko, ktoré má veľké prieramky a na pleciah má všitý dielik z látky použitej na sukni.

Tretím modelom som sa snažila najviac prispôbiť dnešnej dobe, preto sú to šaty tvarované na postavu s dĺžkou nad koleno. Pre mňa je tento model najdôležitejší, je v ňom to, o čo som sa celý čas snažila, nájsť stred medzi zdobnosťou a funkčnosťou. V tomto modeli môžeme vidieť stranu dekoratívnu a stranu čistú, jednoduchú, predelenú korálikmi. V prednej

části je polovica nariasená a druhá je hladká. Zadná časť je celá hladká. Šaty krásne tvarujú postavu, majú široké plecia a stojačik.

Obr. 32 Tretí model

Obr. 33 Štvrtý model

Štvrtý model je ovplyvnený architektúrou, ktorú vidieť vo výrazných pleciach bolera. Bolero siaha do pásu. Hodvábna blúzka pod bolerom je v pleciach strihovo riešená podobne. V prednom diely je v strede tenký pás ktorý je priesvitný. Nohavice sú bedrové a majú na lítkach všité koráliky, je to zaujímavý detail. Bolero a nohavice sú kvalitného materiálu, z vlny.

Piaty model sa skladá z hodvábnej blúzky a nohavíc. Blúzka má lemovaný priekrčník a v oblasti pŕs sú všívané koráliky a takisto okolo zápästia, kde tvoria balónové rukávy. Blúzka je v predu kratšia a vzadu dlhšia. Nohavice sú z látky so vzorom. Po bokoch majú čierne pásy ukončené v oblasti bokoch to trojuholníka.

Obr. 34 Piaty model

Obr. 35 Šiesty model

Šiesty model sa skladá z bielych nohavíc rovnako strihovo riešených ako nohavice v piatom modeli. Biele nohavice dopĺňa strieborná košeľa voľného strihu, ktorá je na pleciach nariasená pomocou bielych korálok. Korálky ladia s bielou légou a lemovaním priekrčníka. K tomu je biele sako dlhšieho strihu.

Celá kolekcia pôsobí elegantne a luxusne vďaka kvalitným materiálom a hodnotným skleneným korálkam, ktoré svojim leskom vytvárajú krásny detail.

III. PROJEKTOVÁ ČÁST

6 FOTODOKUMENTÁCIA

ZÁVĚR

V mojej bakalárskej práci som sa snažila vytvoriť kolekciu ktorá využíva dekoratívny štýl no zároveň nepôsobí prezdobene. Inšpirujem sa obdobím art deca.

V teoretickej časti som sa venovala hlavne českému art decu.

České art deco považujem za významnú súčasť českého národa. V tomto štýle vzniklo množstvo významných stavieb v architektúre, množstvo dizajnerských kúskov nábytku a mnoho ďalších produktov úžitkového umenia.

Ďalej som sa venovala móde Art deca. Veľkou inšpiráciou je pre mňa samotná žena tohto obdobia. Je to nová žena, s novými právami, s novým životným postojom, užívajúca si život na plno. Užívať si život naplno, znamenalo podporovať novú netradičnú módu. Strohý chlapčenský štýl zdobili šperkom, ktorý sa objavuje aj v mojej kolekci.

Zaoberala som sa aj súčasnou módou.. Venovala som sa súčasným návrhárom ktorý boli podobne ako ja inšpirovaný štýlom art deca. Veľkým prínosom bolo pre mňa vidieť tému, ktorú spracovávam z pohľadu iných návrhárov. Spoločná inšpirácia no výsledok práce je odlišný. Každý človek má individuálny prístup k móde. Móda je nekonečná. Inšpirácia históriu nikdy neodíde z módy.

V mojej kolekci využívam jednoduchú rovnú siluetu so zníženým pásom, vo forme košeľových šiat, ktorú kombinujem s pevnou formou architektúry vo forme sák.

Výsledkom mojej práce je dámska kolekcia s nádychom minulosti no vyrobená pre dnešnú modernú ženu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] České art deco 1918-1938. Vyd. Obecný dům, 1999, 288 s. ISBN 8090250718
- [2] SEELING, Charlotte. Století módy 1900-1999. 1.vyd. Praha: Slovart, 2000, 655s. ISBN 8072092472
- [3] KYBALOVÁ, Ludmila. Od "zlatých dvacátých" po Diora. Vyd. 1 Praha:NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2009, 253s. ISBN 978-80-7106-142-7.
- [4] HORSHAM, Michael. Styly 20. a 30. let. 1. vyd. Praha: Svojtka a Vašut, 1997. 128s. ISBN 80-7180-255-7.
- [5] MÁCHALOVÁ, Jana. Módou posedlí. [s.l.]: Moraviapress a.s., 2002. 168s. ISBN 80-86181-47-2
- [6] MÁCHALOVÁ, Jana. Móda 20. století. [s.l.]: NLN- Nakladatelství Lidové noviny, 2003. 230s. ISBN 80-7106-587-0.
- [7] STEVENSON, N. Kronika módy: 1800 - 1870 - 1940 - 1960 - 1980 - 2020 : kdo udává tón - nejslavnější módní ikony a návrháři. Vyd. 1. Praha: Fortuna Libri, c2011, 288 s. ISBN 978-80-7321-570-5.
- [8] JONAS, Sylvia. Móda v proměnách času: lexikon : značky, návrháři, oblečení. 1. vyd. Čestlice: Rebo, 2008, 295 s. ISBN 978-80-7234-857-2.
- [9] <http://www.moser-glass.com/pages/historie-sklarny-a-kristalu-moser/>
<http://euro.e15.cz/profit/modni-svet-hany-podolske-saty-pro-zeny-ministru-i-slavne-herecky-900424>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Tutanchamónová pohrebná maska

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Tutanchamun_Maske.jpg

Obr. 2 Banka čs. Légii, interiér

http://kultura.idnes.cz/vychazi-monografie-nejvetsiho-ceskeho-architekta-20-stoleti-josefa-gocara-1rd-/literatura.aspx?c=A101112_124121_literatura_ob

Obr. 3 Vila v Hodkovičkách

<http://multimedia.ihned.cz/fotogalerie-starsi/c1-41050350-rondokubisticka-vila-od-pavla-janaka>

Obr. 4 Josef Drahoňovský, Rozsiewač, brúsené a ryté sklo, 1925

[1] České art deco 1918-1938. Vyd. Obecný dům, 1999, 288 s. ISBN 8090250718

Obr. 5 Moser, likérová súprava, cca 1930

Obr. 6 Moser, súčasnosť, Nápojový súbor Paula 7000

<http://www.moser-glass.com/p/napojovy-soubor-paula-7000/>

Obr. 7 Moser, súčasnosť, Pohár na whisky

<http://www.moser-glass.com/p/bar-16024-70-ml-odlivka-brus-alexandrit/>

Obr. 8 Artur Pleva, návrh pre firmu Schlewogt, 1934

[1] České art deco 1918-1938. Vyd. Obecný dům, 1999, 288 s. ISBN 8090250718

Obr. 9 Rudolf Stockar, brošňa, návrh pre Artěl

[1] České art deco 1918-1938. Vyd. Obecný dům, 1999, 288 s. ISBN 8090250718

Obr. 10 Valerie Hachlová- Myslivečková, spona opasku na šaty,

[1] České art deco 1918-1938. Vyd. Obecný dům, 1999, 288 s. ISBN 8090250718

Obr. 11, 12 Štátna odborná škola šperkárská Turnov, prívesky

[1] České art deco 1918-1938. Vyd. Obecný dům, 1999, 288 s. ISBN 8090250718

Obr. 13 Prívesok, Jablonecko, 1920

[1] České art deco 1918-1938. Vyd. Obecný dům, 1999, 288 s. ISBN 8090250718

Obr. 14, 15 Flapper šaty

<http://en.wikipedia.org/wiki/Flapper>

Obr. 16 Tenisové šaty pre Suzanne Lenglenová

http://muzealnemody.blogspot.cz/2012_01_01_archive.html

Obr. 17 Coco Chanel, portrét

<http://valosdice.blogspot.sk/2013/02/fashion-god-012013-coco-chanel.html>

Obr. 18, 19 Modelový dům Arnoštka Roubíčková, letné a večerné šaty, 1924

<http://www.czechdesign.cz/foto.php?status=obr&lang=1&c=2458&o=17454>

Obr. 20 Šaty, Hana Podolská

<http://www.czechdesign.cz/foto.php?status=obr&lang=1&c=2458&o=17454>

Obr. 21 Gucci 2012

<http://www.style.com/fashionshows/review/S2012RTW-GUCCI>

Obr. 22 Marc Jacobs 2012

Obr. 23,24 Ralph Lauren, Spring 2012

Obr. 25,26 Koláže

Obr. 27 Inšpirácie

Obr. 28 Kresby

Obr. 29 Kresby

